

УДК 338.512

Ляшук Н.- ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені І. Пулюя

СУЧАСНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

Науковий керівник: Малюта Л. Я.

Сучасне управління підприємством базується на поступовому розвитку та широкому використанні досягнень науки та техніки, високих інформаційних технологій. У зв'язку з цим важливою економічною метою підприємств є підтримання здатності до інноваційного розвитку та ефективного використання найновітніших технологій. Управління витратами, як складова управління виробничо-господарською діяльністю підприємства, не є винятком і вимагає автоматизованого обліку.

Як відомо, облік витрат на виробництво — зведена ділянка обліку відносно інших ділянок. Він базується майже на всіх документах первинного та зведеного обліку діяльності підприємства, і його документація повинна забезпечувати розподіл витрат за економічними елементами, місцями виникнення, статтями та об'єктами калькуляції.

Вхідна інформація обліку витрат на підприємстві повинна бути сформована на машинних носіях, що є результатом розв'язання численних завдань з обліку основних засобів, запасів, заробітної плати, фінансово-розрахункових операцій, обліку готової продукції, її відвантаження та реалізації. Основними завданнями автоматизації обліку на підприємстві є: відображення обліку фактичних витрат, контроль за правильним використанням сировини, матеріалів, палива, енергії, фондів заробітної плати тощо, за дотриманням встановлених кошторисів витрат на обслуговування виробництва, управління, надання послуг, пояснення калькулювання собівартості продукції, правильне складання звітних калькуляцій, виявлення й усунення недоліків організації виробництва та матеріально-технічного забезпечення, спрямованого на максимальну економію матеріальних і трудових витрат і на підвищення продуктивності праці.

Моделювання витрат на виробництво забезпечує на підставі наявних фактичних даних, нормативно-довідкової інформації та бази знань здійснення розрахунку й відображення оптимального використання ресурсів, а також можливість отримання інформації про відхилення та пропонувані шляхи недопущення перевитрат за окремими статтями витрат.

Автоматизоване оброблення даних з обліку витрат на виробництво виконується після автоматизації інших ділянок обліку, і передбачає групування витрат за аналітичними й синтетичними рахунками, що забезпечується формуванням відповідних регістрів або виконанням розрахунків по окремих елементах витрат: відомостей розподілу нарахованої заробітної плати та витрат матеріалів за шифрами аналітичного обліку й синтетичними рахунками; розрахунків сум на соціальне страхування, резервів відпускних та інше.

За послідовністю виконання всі задачі обліку витрат на виробництво розподіляють на окремі комплекси: виявлення та розподіл прямих витрат, облік та розподіл комплексних витрат, облік витрат у виробництві, облік незавершеного виробництва, облік витрат основного виробництва, складання зведених регістрів, розрахунки калькуляції собівартості продукції.

Таким чином використання сучасних інформаційних систем та технологій дає можливість моделювати витрати на виробництво, завдяки чому забезпечується прийняття оптимальних управлінських рішень.